

Sl 18 Sigtuna Kv. Trädgårdsmästaren 9–10

Litteratur: M. Åhlén, Runfynd 1988, i: Fornvännen 85 (1990), s. 39; H. Gustavson, Lära sig och lära ut runor – med hjälp av futharken?, i: Situne Dei 2013, s. 34, 36.

Äldre avbildning: M. Åhlén, a.a., s. 38.

Signum i Samnordisk runtextdatabas: U Fv1990;39A

Ett revben med runinskrift påträffades vid arkeologisk undersökning år 1988 i kv. Trädgårdsmästaren 9–10 (Ruta B5:2; fyndnummer 3453). Datering till 1200–1230 (Fas 9). Revbenets längd är 85 mm, bredd 28 mm och tjocklek 7 mm. Runhöjd 16 mm (3 n).

På benets ena konvexa sida finns sju runor och resten av ytterligare en runa inristade.

Fig. 1 Runbenet Sl 18 från Kv. Trädgårdsmästaren 9–10. Foto Bengt A. Lundberg/ Riksantikvarieämbetet.

Inskrift:

f-nolh--...

5

Till läsningen: Inskriften börjar 26 mm till höger om vänstra brottkanten. Någon runa har inte varit ristad före 1 **f**, som har raka ganska högt ansatta bistavar. Från spetsen av den nedre bistaven syns en tunn lodrät rispa, som inte hör till inskriften. I runa 2 når bistavs-bågens spetsar inte in till huvudstavens topp och bas. Huruvida runan skall läsas som en **u**-runa eller en **þ**-runa kan inte avgöras med säkerhet. Om två ytterst grunda punkter mellan 2 **u** och 3 **n** är ett skiljetecken kan inte avgöras. Mot ett skiljetecken talar att runorna i inskriften är pregnant ristade och att ytliga punktformade skador finns på ristningsytan. Den

Runristade lösföremål från Sigtuna

Sl 18 Kv. Trädgårdsmästaren 9–10

ensidiga bistaven i 3 **n** skuren något litet förbi huvudstaven. I 4 **o** har de dubbelsidiga bistavarna snett uppåt höger något osymmetrisk form. Med tanke på benets stratigrafiska datering (tidigt 1200-tal) bör även translittereringen **ø** övervägas. De dubbelsidiga bistavarna i 6 **h** är grunda men säkra. 9 mm till höger om 6 **h** finns en 8 mm lång lodrät huvudstav av runa 7, vars bas är borta i brottet. Från dess topp är en rak ytligare linje dragen snett nedåt höger, som når den högra brottkanten på benet. Runan kan läsas som en skadad **u**-runa. Det kan i så fall tala för att runa 2 skall förstås som en **p**-runa. 8 mm till höger om runa 7 finns en lodrät rispå, som slutar i brottkanten. Den bedöms vara toppen av en huvudstav.

Inskriften ger inte någon språklig mening. Enligt Åhlén (1990) kan det möjligen röra sig om en förvanskad *futhark*-inskrift. Ristningsytan är mycket väl bevarad och de ristade linjerna skarpa och tydliga (fig. 2). Ett studium under mikroskop visar att ristaren har skurit in inskriften med höger hand och med knivspetsen riktad åt vänster.

Fig. 2. Detalj av inskriften med runorna 2–4. Foto Bengt A. Lundberg/Riksantikvarieämbetet.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se